

december 2019

de Biologica

Biologische Tuinbouw Vereniging Elderveld

Biologische Tuinbouw Vereniging Elderveld

SUCCESVOLLE OOGSTMARKT 25 AUGUSTUS

EEN PLEIDOOI TEGEN PLASTIC

VERSLAG THEATERSPEKTAKEL VITALES

Nieuwjaarsreceptie
5 januari

VAN DE VOORZITTER

In deze Biologica opnieuw heel veel onderwerpen (ca. 33) en vele mooie foto's van al onze activiteiten. Dit is ons kerstnummer en tevens bestelnummer en we zijn dan ook heel druk met de voorbereiding van onze Kerstmarkt op zondag 8 december en met de voorbereidingen voor de bestellingen van zaden, aardappels, vrijwilligersformulier etc. voor het seizoen 2020.

Bestuurszaken Binnen het bestuur zijn we nog altijd druk bezig met de restauratie, aanvragen subsidies etc. Aanpassingen diverse formulieren naar aanleiding van de extra ALV, ons jaarprogramma 2020 hebben we klaar. Tijdens de nieuwjaarsreceptie brengen we u hiervan op de hoogte.

Tuinonderhoud en parkonderhoud De afgelopen maanden heeft de Tuin-AdviesCie (TAC) heel veel tijd besteed aan controle op het onderhoud van de tuinen en de jaarfacturen voor contributie etc. zijn de deur uit. Verder is er tijdens de opruimdag op 9 november weer heel veel werk verricht. Het onderhoud van de algemene groenvoorzieningen in ons park hebben we weer goed op de rails. De Japanse duizendknoop is bestreden. Mocht u deze elders in het park zien waarschuw ons meteen.

Tuinieren Tussendoor ben ik af en toe ook in mijn eigen moestuin aan het werk. Mijn kasje is al helemaal schoon, zowel van binnen als van buiten. In maart start ik hier weer met de opkweek van de fuchsia-collectie. De rest van de tuin is winterklaar en netjes opgeruimd. Thuis heb ik de gehele fuchsia-collectie weer opgeborgen in de winterberging onder het huis, ze hebben het afgelopen seizoen weer prachtig gedaan, volop bloei en geen ziektes.

Tot ziens op de Dickens-Kerstmarkt
en/of de nieuwjaarsreceptie (zondag 5 januari),

Fred van der Stap

COLOFON

Drukwerk
Editoo

Illustraties en foto's
All-free-download
Freeimages
Freepik
Pixabay
VELT

Astrid Boerkamp: foto's pag. 4
Bo Stout: foto pag. 9
Hans Knelissen: foto's pag. 5, 9 en 14
Hennie Kuiperij: foto pag. 10
Martine van Empel: foto pag. 6
Merel van Goor-den Held: foto's pag. 7
Niek van der Veen - Aerts: foto's omslag + pag. 6, 12, 13 en 14
Ruud Michiels: foto's pag. 11
Sita Menses: grote foto omslag + foto's pag. 20, 21 en 24

Mededelingen ledenadministratie

Verhuisd, nieuw telefoonnummer of nieuw e-mailadres?

Bent u verhuisd of heeft u een ander telefoonnummer of e-mailadres gekregen?
Geef de wijzigingen door aan de ledenadministratie (ledenadministratie@btv-elderveld.nl).
Hierdoor blijft u via de Biologica en onze periodieke nieuwsbrieven op de hoogte van alle ontwikkelingen in en rond de BTV. ★

Biologica digitaal

Wilt u voortaan de Biologica alleen nog digitaal ontvangen, dan kunt u dit ook aan de ledenadministratie doorgeven (ledenadministratie@btv-elderveld.nl). ★

Hans Knelissen *Ledenadministratie*

Info van de tac

Op zoek naar een andere, grotere of kleinere tuin?

Mochten er nog tuinders zijn die op zoek zijn naar een andere, grotere of kleinere tuin dan kunnen zij dat aan de TAC kenbaar te maken. De TAC zal dan in overleg met de betrokkenen kijken wat de mogelijkheden zijn. ★

Vrije tuinen/wachtlijst

In de afgelopen weken is een aantal tuinen vrijgekomen. Een deel van deze tuinen is al weer verhuurd aan bestaande tuinleden die een grotere of andere tuin wilden en aan wachtlijstleden. Naar verwachting zullen eind november 2019 nog 20 tuinen vrijkomen. Medio november 2019 stonden nog 20 leden op de wachtlijst voor een tuin. Dit betekent dat wij alle wachtlijstleden kunnen verblijden met een moestuin. ★

Hans Knelissen *TAC*

PROGRAMMA 2019 / 2020

Activiteitencommissie Steenen Camer

> Zondag 8 december
Kerstmarkt en Kerst-inn in stijl 'Charles Dickens'

> Zaterdag 21 december
Kerstbingo (organisatie klaverjasclub Het Verwend Stuk)

> Zondag 5 januari 2020
Nieuwjaarsreceptie 14.00 - 16.00 uur

> Donderdag 30 januari
Workshop 'Introductie ecologisch moestuinieren'

> Zaterdag 1 februari
Winterwerkdag

> Zaterdag 15 februari
Bestelde zaden ophalen

> Woensdag 19 februari
Introductieavond voor nieuwe leden

> Woensdag 26 februari
ALV (Algemene Leden Vergadering)

> Zaterdag 14 maart
Voorjaarswerkdag (NL-Doet)

> Zaterdag 14 maart
Bestelde aardappelen en uien ophalen

De rest van ons programma 2020 wordt bekendgemaakt op 5 januari.

PLANNING BIOLOGICA 2020 EN NIEUWSBRIEVEN VIA E-MAIL

In 2020 gaan we weer vier edities van de Biologica in kleur uitbrengen, noteer s.v.p. onderstaande data alvast in uw nieuwe agenda:

14 februari	Voorjaarsnummer, kopij inleveren 29 januari
2 mei	IJsheiligennummer, kopij inleveren 16 april
15 augustus	Oogstnummer, kopij inleveren 30 juli
4 december	Bestelnummer, kopij inleveren 18 november

U kunt uw kopij steeds inleveren bij voorzitter@btv-elderveld.nl
Naast de Biologica ontvangt u van ons incidenteel een nieuwsbrief via e-mail. ★

Bijenhotel gebouwd

Vrijwilligers van BTV Elderveld en Arnhem Zoemt hebben samen een bijenhotel gebouwd. Het is een duurzaam hotel geworden. Met rest bouwmaterialen is het frame gemaakt, riet uit de buurt en het hout is afkomstig van bomen uit Arnhem.

De boomstammetjes zijn netjes op maat gezaagd aangeleverd door Dolmans Landscaping. Dat scheelde ons heel wat zaaguurtjes! Er zijn veel gaatjes geboord en rietstengels geknipt om het bijenhotel te vullen.
In het voorjaar zullen de eerste solitaire bijen het hotel bezoeken om hun eitjes in de gaten en rietstengels te leggen.

Solitaire bijen

De solitaire bijen maken zelf een nest onder- of bovengronds. Alleen de honingbij woont in een bijenkast. Ongeveer 70% van de solitaire bijen graaft een nest in de grond.

Veertig soorten (11%) kunnen zowel bovengrond als ondergronds een nest maken. Vijfenzestig soorten (18%) maken hun nest uitsluitend bovengronds. Deze bovengrondse bijen maken gebruik van verlaten insectengangen, merghoudende stengels, holle stengels en dus ook van bijenhotels om hun nest te maken.

In het nest legt het vrouwtje een eitje met stuifmeel en nectar. Een vrouwtjes bij legt tussen de 10-30 eitjes in de paar weken dat ze vliegt. Elke broedcel sluit ze af met een tussenwandje. Als ze klaar is dan sluit ze de nestgang af met een prop. Deze prop is zichtbaar aan de voorkant van de boomstam. Het heeft geen zin om te wachten tot het nest uitkomt, pas na de winter komen ze als volwassen bijen weer tevoorschijn.

Zelf aan de slag

Heb je inspiratie opgedaan en wil zelf aan de slag? Op de site van Arnhem Zoemt staat informatie om zelf aan de slag te gaan met het bouwen van een bijenhotel. Belangrijkste is dat de nestgangen glad zijn en geen scherpe uitsteeksel heeft want anders beschadiging de bij haar vleugels en kan ze niet meer vliegen.
Dank aan iedereen die geholpen heeft om het bijenhotel op 9 november te bouwen! ★

Door Astrid Boerkamp van
Arnhem Zoemt

BTV-WINKEL IN DE WINTERMAANDEN

Elke zaterdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur bent u meer dan welkom in De Schuur. Het hele jaar, alle seizoenen, zijn er bemestingsartikelen, potgrond, bio-folie etc. te koop.

De zaden bestelgidsen van Bolster en Garant worden zoveel als mogelijk meegeleverd met deze Biologica. De Welkoop zadengids is gratis op te halen in ons winkeltje.
Tuin frezen U kunt zich nu al opgeven als u in het voorjaar uw tuin gefreesd wilt hebben.
Paardenmest U kunt zich ook opgeven in de BTV-winkel voor biologische paardenmest. Maar hiervoor is de wachttijd wel meer dan 3 maanden.
Champost (grondverbeteraar) U kunt nog biologische champost bestellen, bij voldoende inschrijving wordt in januari de tweede levering besteld.
U krijgt bericht wanneer u deze kunt komen ophalen. Wel vooraf bestellen en contant betalen op een zaterdag in onze winkel. ★

Het winkelteam

PROJECT 'DE THUYN'

Project 'De Thuyn' 1 jaar

Ons project 'de Thuyn' loopt inmiddels een jaar. Er zijn al heel wat bezoekers geweest waarvan 7 vaste bezoekers in de leeftijd van 18 tot 75 jaar.

Elke bezoeker voelt zich bij ons thuis en samen weten we niet alleen een prettige sfeer te creëren maar geven we elkaar ook het gevoel er toe te doen. De sfeer wordt ook mede bepaald door de vrijwilligers van de BTV die aanwezig zijn waardoor er leuke contacten en activiteiten ontstaan.

Wat onze bezoekers vooral als prettig ervaren is dat niets moet maar alles mag en ieder doet dit in zijn eigen tempo. De activiteiten bepalen we samen. Er is geen vast programma maar we overleggen samen wat we gaan doen. Fred heeft vaak leuke kleine klussen of er is een activiteit waar door de bezoeker om is gevraagd. De activiteiten zijn dan ook zeer uiteenlopend van zaaien, vegen, koken, knutselen tot een gezellige discussie. Ieder trekt zijn eigen plan of dit samen is of alleen. Natuurlijk drinken we wel gezellig samen koffie en gebruiken samen een eenvoudige broodmaaltijd.

Iedereen is van harte welkom. Komt u, of mensen in uw omgeving die u kent, gerust binnen lopen om een kijkje te nemen. De koffie staat altijd klaar. ★

Karin van Lier

mobiel nummer 'De Thuyn': 06 137 645 30
e-mailadres: dethuyn@swoa.nl

Workshop bodemvruchtbaarheid, ecologisch bemesten en composteren

Op 24 oktober jl. was de tweede workshop die de BTV dit jaar in samenwerking met de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (VELT) heeft georganiseerd.

De workshop ging over bodemvruchtbaarheid, ecologisch bemesten en composteren. Hierbij is onder meer ingegaan op de alternatieven voor het met plastic afdekken van moestuinen tijdens het winterseizoen zoals het gebruik van mulch. Door het gebruik van mulch verbetert de kwaliteit van de bodem. Ook het bodemleven dat heel nuttig is in de bestrijding van plaagdieren neemt hierdoor toe.
Na een zeer leerzame avond konden de deelnemers met een berg aan nieuwe informatie naar huis.

Vervolgworkshops

Gezien de vele positieve reacties op de eerste twee workshops gaan we nog onderzoeken of er voldoende interesse voor een vervolgworkshop over een van de volgende onderwerpen 'Zelf zaad telen in je moestuin', 'Biodiversiteit in je tuin om ziekten en plagen te beheersen', 'Klimaatadaptatie in de moestuin' of 'Onbekende en onvergetelijke groenten'.

Mocht u belangstelling hebben voor een van de bovenvermelde onderwerpen, dan kunt u dat doorgeven via het e-mail adres **ledenadministratie@btv-elderveld.nl**. ★

Contactpersoon **Hans Knelissen**

Vacatures/ vrijwilligers BTV-Elderveld

Barteam

Voor ons zaterdagochtend koffieteam zoeken we nog enkele vrijwilligers die mee willen rouleren. Eens in de 6 weken op zaterdagochtend van 9.45 tot 12.15 uur. Koffie/thee zetten.
Ook tijdens evenementen van de BTV Elderveld komen we nog vrijwilligers te kort, in de keuken en in de bediening van de bar. Meld je aan bij:
zaalreservering@btv-elderveld.nl ★

Winkelteam

Voor ons zaterdagochtend winkelteam zoeken we nog enkele vrijwilligers die mee willen rouleren. Eens in de 4 weken op zaterdag van 9.30 tot 12.30 uur zijn we open, in de wintermaanden met een klein team, in het hoogseizoen in een team van 3 personen.
Meld je aan bij:
inkoop@btv-elderveld.nl
of via het taakformulier 2020 ★

Theaterspektakel Vitalis 13 oktober groot succes

Zondag 13 oktober is de opvoering van Theaterspektakel Vitalis, in ons park De Steenen Camer, een prachtig succes geworden. Liefst 650 bezoekers hebben genoten van de twee geweldige re-enactmentoptredens.

Twee broers die elkaar treffen tijdens de Bataafse Opstand, de slag tussen de Romeinen en de Bataven. De één koos de kant van de Romeinen terwijl de ander zijn volk de Bataven trouw bleef. Stichting Foeks-Spectaculair Historisch Verteltheater en ca. 70 Romeinse en Bataafse re-enactors speelden de Bataafse Opstand van 69 na Christus na.

Deze voorstelling was gebaseerd op historische gebeurtenissen en archeologische vondsten. Deze opstand heeft op deze locatie 1950 jaar geleden daadwerkelijk plaatsgevonden. Het zorgde voor een kleurrijk Openluchttheater. Voor en na de voorstelling kon het publiek in het prachtig ingerichte tentenkamp kennismaken met de Romeinen en Bataven die aan de strijd deelnamen.

Verder nog een co-programma rond onze Romeinse tuin met informatiemarkt, proeverij en kinderspelen, alles Romeins, en waren er rondleidingen naar het Castellum in Meinerswijk.
Dit evenement werd eenmalig georganiseerd (misschien over 50 jaar weer) door Rozet, AWN, Prodesse Conamur, Springlevend verleden, Romeinen.NU en BTV-Elderveld. ★

Kerkuil in de kapschuur

Er hangt al een tijd een kerkuilkast in de kapschuur. Als lid van de kerkuilwerkgroep Betuwe hield ik die al een tijd in de gaten. Er waren bij schoonmaken afgelopen winter wel tekenen dat er een kerkuil rondhing. Er lagen een paar braakballen in, en ook op de grond van de kapschuur lag deze winter en voorjaar wel eens een bal. Maar zover ik weet heeft er nooit een uil gebroed. Tot deze nazomer!

Bij een controle begin juni, wanneer de meeste kerkuilen op de eieren zitten, was er nog niets te zien. Maar in de loop van die maand werd duidelijk dat het een fantastisch kerkuiljaar is.

Veel paartjes broedden een tweede of een derde keer, en plekken waar normaal geen dieren broeden werden dit jaar wel bezet. Reden om onze kast nog eens te checken. En ja hoor, eind augustus zag ik 5 uilskuikens zitten. Onder vergunning van de kerkuilwerkgroep hebben we toen de uiltjes ongeveer 40 dagen oud waren, de kuikens gemeten, gewogen en het geslacht bepaald.

Tot slot kregen ze een ring van de Vogelringcentrale. Later waren de jongen regelmatig 's nachts in de BTV te zien en te horen. Wachtend op muizen van de ouders, of misschien al op jacht op muizen in onze tuinen.
Komende winter maken we de kast weer schoon. Dan verzamelen we ook de braakballen. Daaraan kunnen we afmeten welke muizen en spitsmuizen er gegeten zijn! ★

Jasja Dekker

Nieuwjaars-bijeenkomst

Zondag 5 januari van 14.00 tot 16.00 uur houden wij onze nieuwjaarsreceptie in de Schuur.

Leden van de BTV met hun partners en gezinnen zijn van harte welkom. Dat is pas over 5 weken dus noteer deze datum s.v.p. in uw nieuwe agenda, niet vergeten hoor!
Om ca 14.30 uur is dan de **Nieuwjaarstoespraak** door de voorzitter, terugkijken op 2019, proosten op het nieuwe jaar en bekendmaking van ons activiteitenprogramma 2020.

Een mooi moment ook om uw zadenbestelformulier en taakformulier 2020 in te leveren. ★

welKOOP

NATUURLIJK
Verstand van buiten leven.

Welkoop is dé seizoenswinkel van Nederland. U kunt bij ons terecht voor producten en adviezen, toegespitst op de tijd van het jaar. Met steeds wisselende producten ziet onze winkel er dus telkens weer anders uit. Kom het buitenleven beleven in de winkel en laat u verrassen!

ELST
Einsteinweg 10

Verstand van buiten leven.

Een pleidooi tegen plastic

Waarom er zo min mogelijk plastic moet worden gebruikt in de moestuin

Plastic is overal

Waarschijnlijk is dit het meest aanwezige materiaal om ons heen: plastic. Plastic, ook wel kunststof genoemd, is de verzamelterm voor allerlei materialen gemaakt van aardolie. Sommige soorten plastic zijn overduidelijk te herkennen: verpakkingen om eten, vuilniszakken, plastic bloempotjes, speelgoed en shampooflessen. Andere vormen van plastic zijn minder herkenbaar: kleding van niet-natuurlijke stoffen zoals polyesters (nylon) is namelijk ook van plastic en in veel cosmetica en verzorgingsproducten zit ook plastic verwerkt. Ook op de BTV is plastic alom aanwezig: van onze tunnelkassen, kweekbakken en plastic potjes tot insectennetten en het plastic dat gebruikt wordt om in de winter de grond mee af te dekken.

Er zijn drie belangrijke redenen om al dat plastic als onwenselijk te zien:

1 Plastic wordt gemaakt van aardolie, een grondstof die nu eenmaal op raakt en waarvan het gebruik schadelijke broeikasgassen produceert. Dit leidt tot opwarming van de aarde, wat vele ernstige gevolgen zal hebben voor mens, dier en milieu.

2 Plastic kan niet worden afgebroken en komt dus overal in ons milieu terecht: in water, dieren, bodem en planten.

3 Plastic eindigt ook in ons menselijke lichaam. De rest van deze tekst gaat in op dat tweede en derde punt, en legt uit wat onze moestuin daarmee te maken heeft.

Micro- en nanoplastics

Een plastic grondzeil, bedoeld om de tuin af te dekken, lijkt op het oog niet kwalijk. Echter, zonder dat het blote oog dit kan zien, gebeurt er iets heel kwalijks: onder de invloed van zonlicht, wind, water en natuurlijk de tijd breken kleine deeltjes plastic los. Omdat plastic een chemische stof is, kan deze niet worden afgebroken. De deeltjes worden wèl steeds kleiner. Zo klein, dat ze de naam microplastic krijgen (1 micrometer is duizendmaal kleiner dan 1 millimeter). Omdat we deze deeltjes niet met het blote oog kunnen zien, staan we er niet bij stil dat deze microplastics overal aanwezig zijn. Onderzoek toont helaas aan dat onze omgeving er volledig mee vervuild is: microplastics zitten in water, grond, sneeuw langs het fietspad, dieren en ook in ons lichaam. Afgelopen zomer verscheen een onderzoek waaruit bleek dat in een groep mensen 9 verschillende soorten plastic in hun ontlasting werd gevonden.

Plastics in mens, dier en plant

De microplastics komen in ons terecht op meerdere manieren: uiteraard via ons eten, maar ook doordat veel tandpasta's en andere cosmetica microplastics bevatten. De aller-, allerkleinste stukjes microplastic worden tegenwoordig nanoplastic genoemd (1 nanometer is een miljoenmaal kleiner dan 1 millimeter). Deze stukjes zijn zó klein dat ze met gemak door de darmwand van levende wezens heen kunnen reizen en zo in het bloed en de organen terecht kunnen komen. Het is nog niet bekend wat de risico's zijn van stukjes plastic in onze organen, maar er is al wel bekend dat dit fenomeen bij vissen tot orgaanschade leidt.

Voedsel is de belangrijkste bron van microplastics die wij binnen krijgen. Vis en schaaldieren bevatten in het bijzonder veel microplastics, doordat zoet- en zeewater veel plastic afval bevat. Maar ook dieren in de natuur krijgen plastic binnen: denkt u maar aan de wormen die door de moestuingrond woelen, en de vogels die op hun beurt deze wormen weer eten. Hoe hoger we in de voedselketen komen, hoe meer de plastic zich ophoopt. Ook voor planten geldt dat zij de kleine nanodeeltjes kunnen opnemen via hun wortels, en dat deze door de hele plant kunnen reizen, tot de nanoplastics zelfs in de bladeren worden aangetroffen. Het vrijkomen van micro- en nanoplastics vanuit afdekplastic wordt gezien als één van de belangrijkste manieren waarop plastic in landbouw- en tuingrond terecht kan komen.

De toekomst zal het leren

Om samen te vatten: plastic belandt overal in onze omgeving en komt daardoor via verschillende routes ook in ons terecht. Omdat dit probleem pas sinds kort bekend is, is er nog maar weinig onderzoek naar gedaan. Maar het onderzoek dat al wel is uitgevoerd, geeft aan dat er vele risico's lijken te kleven aan deze plastics in ons lijf. Toekomstig onderzoek zal ons laten merken hóé schadelijk het precies is, maar het lijkt zeer aannemelijk dat de gevolgen groot en zorgwekkend zullen zijn. Het probleem in de tussentijd is dat alle plastics die wij nu produceren en die nu 'ontsnappen' naar het milieu, niet meer teruggehaald kunnen worden. De microplastics die nu in onze mooie moestuinen terecht komen, kunnen niet meer worden verwijderd. Dat betekent dat wij zo spoedig mogelijk actie moeten ondernemen om verdere vervuiling te voorkomen.

Kom in actie!

Wat betekent dit nu voor het beheer van de moestuin? In de eerste plaats: kijkt u eens om zich heen en constateer waar er allemaal plastic in de tuin ligt. Sommige soorten plastic, zoals een stevige en intacte opbergkist, vormen een relatief klein risico voor de vorming van microplastics. Andere plastics vormen wellicht een absoluut essentieel onderdeel van de tuin (zoals bijvoorbeeld een stevig insectennet voor de koolgewassen). Maar andere soorten plastic vormen een hoog risico èn zijn niet essentieel: deze soorten plastic kunnen dus verwijderd worden. Het afdekplastic dat in de winter op de tuinen ligt lijkt de belangrijkste kandidaat in die categorie. Dit plastic ligt lange tijd direct op de grond, blootgesteld aan weer en wind. Veelal ontstaan er kleine scheurtjes en beschadigingen in het plastic en laten dit nu perfecte omstandigheden zijn voor de vorming van microplastics.

BIOFOLIE IPV LANDBOUWPLASTIC

In de ledenvergadering van 15 oktober is besloten om vanaf 1 januari 2020 landbouwplastic en anti-worteldoek niet langer te gebruiken op de volkstuinen en dus ook niet in onze winkel te verkopen.

Als alternatief we kunnen we u voor een aantrekkelijk m^2-prijs Biofolie van Royal-Brinkman aanbieden. Deze wordt ook in de professionele tuinbouw gebruikt voor toepassingen in zowel de kas als de vollegrondsteelt, is SKAL goedgekeurd en geheel biologisch afbreekbaar. Handig bij de teelt van courgette, aardbeien, ananas, tomaten, augurken, asperges, sla, en zomerbloemen. Na de teelt kan het worden gecomposteerd of ondergespit. Ook voor het afdekken van de tuin in de winter is het zeer geschikt. Per meter verkrijgbaar in 110 of 150 cm breed. Zie ook ons bestelformulier. ★

RESTAURATIE DE SCHUUR

In de week van 23 september is de aannemer gestart met de voorbereiding van de restauratie van De Schuur. Het werk verloopt voortvarend. In de week van 30 september is het asbest verwijderd en vervangen door nieuwe houten planken.

Daarna is slecht hout- en voegwerk en de hemelwaterafvoeren vervangen. Ook zal het nodige schilderwerk plaatsvinden, deels later in het voorjaar. De oude rieten dakbedekking is prachtig vervangen, alle deuren en ramen worden weer in oude luister hersteld. Naar verwachting zullen de werkzaamheden begin december zijn afgerond. Gedurende de restauratie blijft De Schuur voor bezoekers geopend. De restauratie is mede mogelijk gemaakt door de Provincie Gelderland, het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Dullertstichting, de Nicolai Broederschap, het Oranjefonds en de Gravin van Bylandstichting. ★

> *vervolg van pagina 8*

Natuurlijk is het gebruik van afdekplastic makkelijk, maar onkruidbeheersing is ook mogelijk op andere manieren. Een andere reden om de tuin niet met plastic af te dekken, is dat dit het bodemleven ook niet goed doet. Het bodemleven is immers gewend aan een blootstelling aan licht en lucht, twee dingen die verdwijnen wanneer de tuin wordt afgedekt.

Ten tweede wil ik u graag mee geven om alert te zijn op de aanwezigheid van plastic afval of rommeltjes in de tuin. Ik moet bekennen dat ik mij in mijn eerste seizoen op de BTV heb verbaasd over de grote hoeveelheid afval die ik wijdverspreid aantref, voornamelijk kleine stukjes plastic vermengd met de grond. Dit afval dient direct te worden opgeruimd en thuis bij het plastic afval te worden weggegooid. Op deze wijze wordt voorkomen dat de plastic snippers nog verder afbreken en als microplastic in het milieu terecht komen. Overigens kan dit afval ook ontstaan door de slijtage van de spullen die wij bewust in de moestuin gebruiken: let u daarom vooral goed op zaken zoals rafelende stukjes insectennet – iets dat simpel te verhelpen is door de rafels af te knippen en het net daarna om te stikken.

Tot slot

Tot slot zou ik u graag een tip meegeven: de moestuin is niet de enige manier waarop wij aan microplastics worden blootgesteld. Omdat deze deeltjes overal aanwezig zijn, stapelen ze zich via vele routes in ons op. Het zou dus raadzaam kunnen zijn om eens kritisch te kijken naar alle plastic die u verbruikt (in de eerste plaats via voedsel/voedselverpakkingen en via cosmetica en verzorgingsproducten). Met elke plasticverpakking minder doet u uzelf, dier, milieu en klimaat immers een groot plezier!

De informatie in deze tekst is gebaseerd op wetenschappelijke onderzoeken. Als u vragen heeft, of geïnteresseerd bent in de bronvermelding bij deze tekst, kunt u mailen naar bo.stout@hotmail.com. ★

Bo Stout (25) *huurder tuin 57 bij de BTV*

Afgestudeerd Plantenwetenschapper aan Wageningen Universiteit. Werkzaam als adviseur op het gebied van duurzame landbouw en milieu bij CLM.

Workshop BODEMVRUCHTBAARHEID, ECOLOGISCH BEMESTEN EN COMPOSTEREN

Op 30 januari 2020 organiseert de BTV in samenwerking met de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (VELT) de workshop Introductie Ecologisch Tuinieren. In deze workshop krijg je theorie maar vooral praktische tips over een mooie en makkelijke moestuin met veel variatie en een juiste planning.

Het biologisch tuinieren start met een goed vruchtwisselingsschema. Daarnaast leer je hoe belangrijk de bodem en het bodemleven is en hoe je een plant krachtig en op natuurlijke wijze kunt laten groeien zonder de input van een hoge mest- en watergift of het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Verder krijg je tips om het ecologische evenwicht te versterken in je moestuin..
De workshop is niet alleen bestemd voor startende moestuinders, maar ook geschikt voor moestuinders met enige ervaring.

Docent Henk Boesveld (als docent ecologisch tuinieren verbonden aan VELT).

Locatie De Schuur, aanvang en einde workshop: 19.30 tot 22.00 uur.
Kosten Voor leden van de BTV bedragen de kosten € 4,00 per deelnemer. Voor niet-leden bedragen de kosten € € 8,00 per deelnemer.
Maximum aantal deelnemers 25 (vol is vol)
Aanmelden U kunt zich voor de workshop uiterlijk tot 31 december 2019 aanmelden via het e-mailadres ledenadministratie@btv-elderveld.nl. ★

Contactpersoon **Hans Knelissen**

Vrijwilligers gezocht
HOOGSTAMBRIGADE

Beste medetuinders, het tuinseizoen is alweer ten einde en daarmee ook het lekker buiten actief bezig zijn in de tuin. Eenmaal klaar met de tuin, oogst je nog eens wat boerenkool, spruiten en veldsla, maar veel werk is er niet meer te doen'.

Dat is de tijd waarop de boeren vroeger de fruitbomen gingen snoeien. Bij mooi, droog weer lekker naar buiten en aan de slag in de frisse buitenlucht.
In ons park staan fruitbomen die gesnoeid worden door de hoogstambrigade BTV Elderveld. Ooit werd het perenlaantje (bij het Carel Dickerpad) aangeplant en zijn een aantal tuinleden opgeleid tot hoogstambrigadier. Zoals dat gaat, komt er een moment waarop het fijn is dat er weer nieuwe mensen de brigade komen versterken. Heb jij zin om mee te doen met de hoogstambrigade? Je bent van harte welkom. Ervaring is fijn, maar niet nodig, we leren je alles wat je moet weten. Altijd handig als je zelf ook van plan bent om een fruitboom aan te planten in je tuin. Gereedschap en ladders hebben we ook.

We zijn in oktober gestart en gaan de hele winter door.
Bij slecht weer snoeien we niet. We beginnen met de fruitbomen in ons park, we snoeien de fruitbomen langs het fietspad dat langs de Batavierenweg loopt en we snoeien in het jubileumpark. Ook doen we mee met de hoogstambrigade van Elden, dan snoeien we het Perenlaantje in Elden.
Kom eens kijken of het je wat lijkt. ★

Contactpersoon **Henniekuiperij@gmail.com**

Accuheggenschaar beschikbaar

De binnenzijde van de hagen in ons volkstuinpark moet door de tuinleden zelf worden onderhouden.

Om dit op een gemakkelijke manier te doen kunt u bij de TAC onze accuheggenschaar lenen. Zo kunt u veilig en gratis uw eigen heg netjes houden.

Verslag extra ALV 15 oktober

Het verslag met de (soms deels herziene) besluiten van onze ALV van 15 oktober jl. heeft u uitgebreid kunnen lezen in onze nieuwsbrief van 29 oktober.
Heeft u deze op de een of andere manier gemist dan kunt u deze nog opvragen bij de secretaris@btv-elderveld.nl.

Ferdi Betz

Facebook BTV Elderveld

Goed nieuws: U hoeft geen facebookpagina te hebben om de BTV te kunnen volgen op Facebook. Ga naar onze website: http://www.btv-elderveld.nl/ en klik rechtsboven op het Facebook icoon.

AANMELDFORMULIER VOOR VERENIGINGSTAKEN 2020

De BTV Elderveld heeft ten doel het bevorderen van het kweken van groenten, bloemen en andere gewassen door de leden. De BTV Elderveld wil dit doel onder meer bereiken door de eendracht en gemeenschapszin van haar leden op te wekken en te bevorderen.

De vereniging doet dit onder meer door het organiseren van werkdagen en markten. Tijdens deze activiteiten kunnen tuinleden elkaar beter leren kennen door samen verenigingstaken uit te voeren. Daarom ontvangen alle tuinleden binnenkort het aanmeldformulier 2020. Op dit formulier staat een ruime keuze aan activiteiten vermeld waarvoor u zich kunt aanmelden (je zou zeggen voor ieder wat wils). Heeft u een bepaald specialisme en denkt u dat u met dat specialisme de BTV verder kunt helpen vermeld dit dan op het formulier.
In het huishoudelijk reglement van de BTV is vastgelegd dat ieder tuinlid jaarlijks gedurende minimaal 3 uur een taak voor de vereniging uitvoert (voor leden van 75 jaar en ouder geldt een vrijstelling).
Tijdens de Extra ALV op 15 oktober 2019 hebben de leden het voorstel van het bestuur goedgekeurd om tuinleden, die geen tijd hebben om een verenigingstaak uit te voeren, met ingang van 2020 ter compensatie en ter stimulering een financiële bijdrage voor de vereniging van € 15 per jaar te vragen. Deze financiële bijdrage zal worden gefactureerd in het jaar volgend op het jaar waarin geen verenigingstaak is uitgevoerd. Indien er zwaarwegende omstandigheden zijn waarom het tuinlid in een jaar zijn/haar verenigingstaak niet heeft kunnen uitvoeren, dan zal geen financiële bijdrage worden gevraagd. ★

Het bestuur

Website www.velt.nu

Op de website van VELT vindt u heel veel informatie over moestuinieren, biologische zaden, Permacultuur, tuinboeken, koken, klimaatacties etc. etc. teveel om op te noemen.

Heel veel nieuws en online bestellen in de Velt-winkel. Let op, je kan bij VELT nog tot 15 december biologische zaden bestellen. Heel veel leesplezier. ★

Klaar voor de winter!

Welkoop is dé seizoenswinkel van Nederland. Je kunt bij ons terecht voor producten en adviezen, toegespitst op alle jaargetijden. Met steeds wisselende producten ziet onze winkel er dus telkens weer anders uit. Zoals in de winter, dan richten wij ons o.a. op sneeuwschuivers, strooizout en vogelvoerpakketten. Kom naar de winkel voor het beste advies en een uitgebreid assortiment.

Tot snel in onze winkel!

ELST (GLD) Einsteinweg 10 Tel.: 0481 - 351544

Oogstmarkt park de Steenen Camer

Zondag 25 augustus 2019

Na weken van voorbereiding ging om 8.00 uur De Schuur open en druppelden al veel vrijwilligers binnen om de handen uit de mouwen te steken. Coördinatoren verzamelden zich en gingen met hun team aan de slag.

Bijzonder te ervaren dat alle vrijwilligers hun taken als een vanzelfsprekendheid oppakten en perfect uitvoerden. Een geoliede machine die in de stralende zon er duidelijk zin in had. Niet veel later verschenen de eerste kraamhouders die hun plaats innamen en op hun kraam vol trots producten uitstalden. Vele kraamhouders bezoeken onze markt al jaren, maar ook nieuwe relaties weten de oogstmarkt te vinden.

Romeinse markt

In de Boomgaard werden ook alle kramen ingericht voor de Romeinse markt, waar uiteraard de Romeinse soep en brood niet mocht ontbreken. Arnhem Zoemt deelde op hun kraam bloemzaad uit, de Boomgaard perste heerlijke appelsap en er was honing uit ons eigen moestuincomplex te koop.

Geslaagde oogstmarkt

Muziek mocht uiteraard ook niet ontbreken: onze huisband de Telers, de DJ en een meidengroep compleet met violen en cello, brachten sfeer in ons evenement.
Voor de kinderen was er een groot waterspektakel, tevens konden zij een bijenhotel maken, naar hartenlust kleien en alle plastic soep vissen uit een kunstzinnig aangelegde waterpartij.
Ons bar- en keukenteam verzorgden de catering voor zowel de vrijwilligers, bezoekers en kraamhouders.
Het was een zonovergoten dag in een prachtige groene omgeving, waar het voor allen goed toeven was. Zowel bezoekers als kraamhouders gaven complimenten over dit evenement, waardoor vrijwilligers voldoening kregen van het vele werk wat een evenement met zich meebrengt.

Wij kunnen gezamenlijk terugkijken op een zeer geslaagde oogstmarkt. Een diepe buiging voor allen die aan dit evenement hebben meegewerkt.
Wij gaan ons nu opmaken voor de Kerstmarkt. ★

RABOBANK CLUBKAS CAMPAGNE

Jaarlijks stelt de Rabobank een deel van de winst beschikbaar voor diverse projecten en activiteiten die mensen verbinden. De BTV Elderveld had naast 302 andere verenigingen en stichtingen uit de regio Arnhem een plan ingediend.

Het plan was gericht op het kunnen blijven organiseren van Romeinse belevingsactiviteiten in het park De Steenen Camer. Leden van de Rabobank Arnhem en Omstreken hebben tussen 2 en 16 september 2019 stemmen kunnen uitbrengen op hun favoriete clubs. Op 8 oktober 2019 was de finale avond waarop de verdeling van de € 200.000, die door de Rabobank Arnhem en Omstreken beschikbaar was gesteld, bekend werd gemaakt. Heel veel stemmen (en dus geld) zijn gegaan naar grote organisaties zoals de Voedselbank Arnhem en Ome Joop's toer, maar ook de BTV Elderveld werd niet vergeten en heeft € 375,- voor de Romeinse belevingsactiviteiten ontvangen. De BTV Elderveld bedankt de leden van de Rabobank en Omstreken voor de ontvangen stemmen. ★

Het bestuur

Charles Dickens figuranten gezocht

Wij zijn nog op zoek naar figuranten die in eigen 'Charles Dickens' aankleding aanwezig willen zijn op onze Kerstmarkt op zondag 8 december tussen 12.00 en 17.00 uur.

Opgeven kan bij Fred van der Stap
T 06 347 477 13 of mail naar
voorzitter@btv-elderveld.nl, u mag natuurlijk ook spontaan in gepaste kleding op de dag zelf even langskomen. Alleen Dickens' kleding gratis aan ons beschikbaar stellen mag ook, u krijgt het na afloop weer schoon terug. ★

DE EERSTE GROOTSE ARNHEMSE KERSTMARKT IN 2019

Kerstmarkt Dickens stijl

zondag 8 december van 1200 tot 1700 uur

De Biologische Tuinbouwvereniging Elderveld bijt dit jaar de spits af en organiseert: samen met Scouting Schutgraaf, de Pannenkoekenboerderij en Wijkplatform Elderveld weer een gezellige kerstmarkt helemaal in de stijl van Charles Dickens (anno 1850). Een geweldig kerstevenement voor het hele gezin waarbij u lekker dicht bij huis kunt genieten en kerstinkopen kunt doen.

WAAR Hannesstraatje2a Arnhem

WAT De drie boerderijschuren en kramen (ruim 25) zijn prachtig verlicht en sfeervol aangekleed. Dit jaar is het aanbod van allerlei cadeau artikelen bijzonder groot. Wij zijn verheugd dat wij naast de vaste relaties ook veel nieuwe kraamhouders mogen ontvangen o.a. Wereldwinkel Arnhem, Innerwheel Arnhem Rijn-IJssel etc. Uiteraard kunt u genieten van (warme) lekkernijen zoals glühwein, oliebollen en erwtensoep, poffertjes etc.

VOOR WIE Voor het hele gezin.

VOOR DE KINDEREN Een spelletjescircuit, kerstcreaties kleien, broodjesbakken en natuurlijk is ook de Kerstman weer aanwezig met veel cadeautjes.

Onze vrijwilligers figureren in prachtige kleding en u mag uiteraard zelf ook in eigen 'Charles Dickens' kleding komen flaneren. Diverse koren o.a. ons huiskoor The Telers, verzorgen gedurende de middag optredens waarbij u kunt meezingen met mooie kerstliederen. Zoals gebruikelijk zijn er kerstbomen te koop, met of zonder kluit die door de Scouting binnen Elderveld thuisbezorgd kunnen worden.

KRAAMHUUR Drie meter met luifel en achterzeil, (inclusief koffie/thee): € 24,50, Voor leden van de BTV Elderveld € 22,- Een halve kraam is ook mogelijk. Een stroomaansluiting (beperkt) kost € 5,00 extra.

Lijkt het u iets om een kraam te huren of weet u iemand die graag op deze markt zou willen staan?
Aanmelden kan tot uiterlijk 2 december a.s. via onze website www.btv-elderveld.nl of via e-mail bericht naar Ludo Berendsen, markt@btv-elderveld.nl.

Een whatsapp bericht is ook mogelijk naar Willy Knelissen 06 541 711 26. ★

https://www.facebook.com/BTVElderveld/

Zeer geslaagde
BTV najaarswerkdag

Op 9 november 2019 was de BTV najaarswerkdag. De weersomstandigheden waren perfect om diverse werkzaamheden in ons volkstuinpark uit te voeren.

Om 9.00 uur stonden ruim 60 deelnemers in de startblokken om aan de slag te gaan met de volgende klussen: schoonmaken van de haagvoeten, planten van nieuwe hagen, uitdunnen van het struweel, schoonmaken van enkele tuinen, bouwen van een wilde bijenhotel, schoonmaken van nestkasten en niet te vergeten het afvoeren van heel veel snoeihout en stoeptegels.

Tijdens de werkzaamheden zorgden het mobiele DOC-team uitstekend voor de harde werkers door hen regelmatig van koffie, thee en koek te voorzien. Om 12.30 uur was het weer tijd om samen te genieten van de dampende soep en stamppot, die weer met zorg door leden van het BTV DOC-team was bereid. Hoewel nog niet alle klussen volledig zijn afgerond (een extra werkdag staat gepland op 1 februari 2020) kunnen wij terugzien op een zeer geslaagde werkdag.

Alle mensen die aan deze werkdag hebben bijgedragen: Dank voor jullie inzet! ★

Namens het bestuur
Fred van der Stap,
Hans Knelissen

Introductieavond nieuwe leden
op woensdag 19 februari

Woensdag 19 februari hebben we weer een leerzame avond voor onze leden gepland. Van 19.30 tot 21.00 uur is gereserveerd voor de nieuwe leden en zal bestaan uit een introductie over het reilen en zeilen binnen onze vereniging.

U hoort over het bestuur, de reglementen, wat de TAC (Tuin Advies Commissie) doet, wat de verschillende werkgroepen doen, over onze BTV-winkel (inkoop, verkoop, verhuur), wat er in de kwekerij te doen is, etc. etc. Kortom, u maakt uitgebreid kennis met de volkstuinvereniging BTV Elderveld. Ook de minder leuke aandachtspunten komen aan de orde zoals onkruid, insecten, vogels, knaagdieren, de belangrijkste plantziektes en de lastige teelt van aardappelen. U ontvangt hiervoor van ons een persoonlijke uitnodiging. ★

Fred van der Stap

BTV-KWEKERIJ ONZE BIOLOGISCHE PLANTJESKWEKERIJ

Het is de afgelopen weken rustig in de kwekerij, niets te zaaien of te verspenen. Wel hebben we ca. 800 aardbeiplantjes opgepot voor verkoop komend voorjaar en we hebben de beide tunnelkassen zowel van binnen als buiten flink schoongemaakt.

Tijdelijk wordt, i.v.m. de grote restauratie, de grote kwekerijkas wel als opslag gebruikt voor materiaal dat normaal op onze schuurzolder staat.

De komende maanden gaan we de collectie plantnaamkaartjes weer op orde brengen en aanvullen, verder het zaaiplan voor 2020 maken en alle zaden bestellen, zoveel mogelijk biologisch. Deze gaan we in het voorjaar weer zaaien en helemaal biologisch opkweken. Voor het nieuwe tuinseizoen zoeken we voor ons vrijwilligersteam nog wel versterking, dus als jij het ook leuk vind om wekelijks of anders om de week te helpen dan kan je dat op het vrijwilligers-taakformulier 2020 aangeven. Je wordt dan uitgenodigd voor onze seizoens-startoverleg waarbij je meteen kennis kan maken met andere teamleden. Het is vooral voor nieuwe leden een leerzame vrijwilligerstaak. ★

Fred van der Stap

Recept Witlof

Lekker (vega)koken met ...

Voor 4 personen: gekarameliseerde witlof met blue d' Auvergnesaus en gekookte aardappeltjes

Een heerlijk recept voor de koude dagen met de lekkere licht bittere smaak van witlof en de volle romige smaak van de erbij geserveerde kaassaus. Ook voor de niet vegetariërs een gerecht om van te smullen! En jus heeft u bij dit gerecht niet nodig.

Voorbereiding

Schil de aardappelen, wassen en in stukken snijden, onderzetten met water en even apart zetten.

Bleu d' Auvergne kaassaus

Een mooie gladde kaassaus begint altijd met het maken van een roux, maar snijdt eerst de kaas in kleine stukken. De korst van de bleu d' Auvergne meesnijden (geeft veel smaak af).

Doe 30 gram boter in een (steel)pan en verhit deze langzaam tot de vochtbelletjes bijna zijn verdwenen. Laat de boter niet bruin kleuren!
Voeg nu in één keer de bloem toe en roer deze met een pollepel door de boter tot ze een bal is geworden. Blijven roeren en even langzaam door laten garen. Voeg nu beetje bij beetje de melk toe en blijven roeren tot deze is gebonden en een dikke saus is geworden.
Vervolgens de kazen toevoegen en blijven roeren met een garde tot een mooie saus. En als u denkt dat het niet goed komt; ***blijven roeren!***
Zeef nu de saus boven een andere pan. Voeg aan de gezeefde saus witte peper, nootmuskaat en een snufje zout toe en eventueel nog wat melk tot een mooie gladde saus is verkregen. Zet deze even afgedekt apart.

Koken van de aardappelen en de witlof

Giet de aardappelen af, maar laat een beetje achter voor het koken, voeg een snuf zout toe. Als het water kookt zijn ze na ongeveer 20 minuten gaar.
Als de aardappelen beginnen te koken in een grote koekenpan of braadslee de boter of margarine verhitten. Laat deze mooi bruin kleuren. Leg vervolgens de stronkjes witlof met de snijzijde naar beneden in de hete boter en laat ca. vijf minuten op half vuur garen. Draai de stronkjes om en laat nog vijf minuten garen.
Voeg de eetlepel appelstroop en een klein beetje water en een snuf zout toe en gaar de stronkjes nog vijf minuten. (Draai ze nu regelmatig om).
Zet de kaassaus nog even terug op een laag vuur zodat ze weer lekker warm wordt.

Boodschappenlijstje:

- 1 kg (biologische) aardappelen
- 6 mooie witlofstronkjes (als het kan uit eigen tuin)
- bosje krulpeterselie
- 1 eet lepel appelstroop
- 1 flinke klont boter of margarine voor de witlof
- geraspte nootmuskaat
- witte peper (gemalen)
- zout

Voor de kaassaus:

- 75 gram bleu d' Auvergne
- 75 gram brie
- 75 gram geraspte goudse jong belegen
- 30 gram boter of margarine
- 30 gram witte bloem
- ca 350 ml melk

Opmaken van de maaltijd

Giet de aardappelen af, laat ze even uitstomen, doe ze in een schaal.
Leg de witlofstronkjes in een schaal, giet er een beetje kaassaus overheen, rasp wat nootmuskaat erover en bestrooi met fijngesneden peterselie.
Tot slot de rest van de kaassaus in een juskom doen en naar wens over de aardappelen op het bord gieten.
Drink er een lekker glaasje verse appelsap bij en voor de wijnliefhebbers een heerlijk glas gekoelde vin d' Alsace. ★

Buon appetito **Kokkie Mmm**

Oproep!
Bent u ook een kookfreak? Stuur ons dan eens een seizoens-recept.

Bijlage Bestelgids BTV Elderveld 2020

Zadenleveranciers

Ook dit jaar gaan we in zee met onze drie leveranciers, t.w. ***De Bolster***, ***Garant*** en ***Welkoop***.

Bij deze Biologica treft u de zadengids aan van Garant. Als de zadengids van de Bolster niet op hetzelfde tijdstip als de Biologica af is, kunt u deze afhalen in de BTV-winkel. Dit geldt ook voor de gids van de Welkoop. Bent u niet in de gelegenheid de gids van De Bolster op te halen, dan kunt u op de website van De Bolster de zaden bekijken, het bestelformulier downloaden, invullen en op tijd bij de BTV inleveren. Eventueel zijn in de winkel blanco bestelformulieren beschikbaar.

In de winkel zijn op de rekken (biologische) zaden beschikbaar van De Bolster.
Met het bestelformulier van de BTV kunt u biologische pootaardappelen (per 500 gr of per kg), plantuien (per 500 gr) en sjalotten (per 500 gr) bestellen tegen een zeer concurrerende prijs. Pootaardappelen, plantuien en sjalotten kunt u ook bestellen bij GARANT en Welkoop.

In 2019 hebben we geen fytoftora-epidemie gehad. Het bestuursbesluit om geen fytoftora gevoelige pootaardappelen meer te leveren, blijft van kracht. Ook bij invulling op de bestelformulieren van de leveranciers zullen deze aardappelsoorten worden doorgehaald. Het betreft de soorten Eersteling, Frieslander, Doré, Bintje, Eigenheimer, Gloria en Bildstar.

De korting op zaden en tuinartikelen bij de leveranciers bedraagt 25% van de prijs in de gids. De korting geldt alleen als u de bestelling bij de BTV plaatst. Doe hier dus uw voordeel mee!

DE BOLSTER

Een biologisch dynamisch zaadvermeerderingsbedrijf uit Epe. De Bolster maakt geen gebruik van kunstmest en kunstmatige bestrijdingsmiddelen.
Dit bedrijf past het beste bij ons idee over tuinieren, namelijk biologisch!
De kwaliteit van de zaden is niet alleen uitstekend, er wordt vooral zaad gewonnen van sterke gewassen.
De prijzen zijn wel iets hoger.

GARANT-ZADEN

Al jarenlang levert Garant aan onze tuinvereniging. De korting bij Garant geldt ook voor alle tuinartikelen in de gids. ***Niet op de pootaardappelen***.

WELKOOP

In 2012 zijn we een samenwerking gestart met Welkoop. Dit heeft als voordeel dat deze leverancier in de buurt zit en een korte bestel- en levertijd kent. De prijzen zijn acceptabel. Van huis uit geen bio-leverancier. Welkoop heeft in haar aanbod biologische zaai-/stek-, pot- en moestuingrond, zaai- en pootgoed.

LET OP:
Bestelformulier BTV is gewijzigd.

Met het bestelformulier is het ***niet*** mogelijk potgrond, zaaigrond, tonkinstokken enz. te bestellen. De reden hiervoor is dat er altijd voldoende voorraad is, de leverancier kan binnen een week de voorraad aanvullen en de druk in de winkel is minder tijdens de ophaaldagen.
De mest- en hulpstoffen zijn op het bestelformulier opgenomen. De bestelde hoeveelheden worden vooraf afgewogen, zodat gelijktijdige uitlevering met de bestelde zaden mogelijk is.

De bestellijst voor winteruien en knoflook is op de achterzijde van het voorblad opgenomen. Wilt u er zeker van zijn dat er voor u knoflook en winteruien zijn, dan graag de hoeveelheid op het bestelformulier inleveren.

Bestelformulieren s.v.p. op tijd inleveren! Denk er wel aan dat u alles op tijd inlevert. U loopt de korting mis als u zelfstandig bij een leverancier gaat bestellen!

Voor inleveren graag controleren of op het bestelformulier de juiste adresgegevens staan. Dit om teleurstellingen te voorkomen. Niet geadresseerde bestellijsten worden niet verwerkt.
In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) garanderen wij dat met de meeste zorgvuldigheid met uw gegevens wordt omgegaan. U kunt desgewenst uw adresgegevens achterwege laten, mits we kunnen beschikken over een telefoonnummer of emailadres.

Inleveren

Op zondag 5 januari 2020
Van 14.00 tot 16.00 uur op de ***nieuwjaarsreceptie.*** Samen oliebollen en appelflappen eten!

In De Schuur (winkel)
Tot en met 11 januari 2020.

Of per post
Bert van Zeist
Boxtelstraat 12
6843 RX Arnhem
Tot uiterlijk 15 januari 2020.

Ophalen bestelling
(m.u.v. de aardappelen en de uien)
Zaterdag 15 februari 10.00 tot 13.00 uur.

Ophalen pootaardappelen en plantuien Zaterdag 14 maart 10.00 tot 13.00 uur. ★

Fytoftora op aardappelblad.

Rassenbeschrijving biologische pootaardappelen Afkomstig van o.a. www.biologischpootgoed.nl

VITABELLA 25/35 MM

Vitabella is een smaakvolle vastkokende ovale consumptieaardappel geschikt voor biologische teelt (lichtpaars bloeiend). Het is een vrij vroeg afrijpende aardappel (middenvroeg) die zeer lang bewaard kan worden. Vitabella's vlakke ogen en mooie vorm vergemakkelijken het schillen. De knollen dienen bij het koken goed in het water te staan en zijn ook geschikt om vervolgens op te bakken en zelfs te frituren. Vitabella's smaak, presentatie en bewaarbaarheid zijn zodanig uitmuntend dat het ras over een lange periode gebruikt kan worden. De ovale knollen zijn glad en hebben een mooi inwendige gele vleeskleur. Vitabella is gevoelig voor rooibeschadiging, voorzichtig behandelen voorkomt beschadiging van de schil. Zeer hoge resistentie tegen fytoftora. Let op: voldoende bemesten en bij droogte beregenen.

DITTA 28/35 mm

Is een middenvroeg ras. De knollen zijn lang, ovaal en geel van kleur. Een lekkere vastkokende consumptieaardappel die iedere keer goed uit de smaaktest komt. De fytoftora resistentie in het loof is vrij goed en matig in de knol. Zeer goed bewaarbaar en resistent tegen aardappelmoeheid. Advies planttijd is april.

CAROLUS 28/35 mm

Een middenvroeg ras en rond ovaal van vorm. Het is een zeer kruimige aardappel met een gele vleeskleur. Carolus is geschikt voor consumptie en frites. Kenmerkend voor deze aardappel zijn de licht rode ondiepe ogen. Deze aardappel is resistent tegen fytoftora in het loof en in de knol. Carolus is lang te bewaren. Het loof is stevig en geeft een goede bedekking van de grond, waardoor onkruid minder kans krijgt. Als je de Carolus helemaal laat uitgroeien en niet teveel bemest wordt de aardappel bloemig. Geef je de voorkeur aan een steviger aardappel, dan is het advies om iets eerder loof te verwijderen en oogsten. De Carolus is lang te bewaren.

CONNECT 28/35 mm

Een middenlaat ras, rond ovaal van vorm met zeer vlakke ogen. Het is een vrij kruimige aardappel met gele vleeskleur. Deze aardappel is goed geschikt voor consumptie, zeer weinig vatbaar voor fytoftora in het loof en in de knol. De frietkwaliteit is onvoldoende. Connect is goed bewaarbaar. Het loof bestaat uit vlug ontwikkelende, stevige stengels met een goed dekkend gewas. Schurftresistentie is goed. Advies planttijd is april.

ALOUETTE 28/40 mm

Een nieuw middenlaat ras. De beste uit de test. Alouette is zeer weinig vatbaar voor fytoftora. De aardappels zijn lang, dieprood van kleur, mooi regelmatig en met een hoge opbrengst.
Kookt redelijk vast, is geel van vlees en heeft een vrij goede smaak. Een goede tafelaardappel, maar niet geschikt voor frites.

Bestellen pootaardappelen

Op het BTV-bestelformulier zijn de prijzen per kilo vermeld. U kunt per 500 gram of per kilo bestellen.

Teeltadvies pootaardappelen

Zet ze 50 cm uit elkaar en op 40 cm afstand in de rij. De wind moet er goed doorheen kunnen waaien, dat vermindert de kans op fytoftora. Aanbevolen wordt 60 bij 40 cm.

Geef, nadat de aardappelen boven de grond komen, een gift patentkali voor een goede opbrengst, betere smaak en weerstand.
Zware bemesting (stikstof) dient bij aardappelen achterwege gelaten te worden, omdat bij een te snelle groei veel loof ontstaat, waardoor de plant bevattelijker wordt voor ziekten.
Als u twijfel heeft over fytoftora, vraag dan na bij de TAC.

Als u fytoftora ontdekt, zo snel mogelijk het loof verwijderen en in afgesloten zakken afvoeren en ook direct melden bij de TAC!
NIET OP DE COMPOSTHOOP

De rasbeschrijvingen van de overige pootaardappelen vindt u in de gidsen van Welkoop en Garant. ★

Rassenbeschrijving biologische plantuien en sjalotten

STURON 22-26 mm

Een geelbruine plantui van het stuttgarter type. De vorm is rond en heeft een hoog drogestofgehalte. Sturon heeft een sterk wortelgestel, stevig loof en is, mits droog, goed bewaarbaar. Sturon heeft een ***warmtebehandeling*** gehad tegen eventuele ziektes, vrij van aaltjes en vanzelfsprekend NAK-T gekeurd.

SANTERO 22-26 mm

Een nieuw, middenvroeg ras met ***hoge*** resistentie tegen valse meeldauw (***warmtebehandeling*** gehad tegen eventuele ziektes, vrij van aaltjes).

Een ronde tot platronde ui met een redelijk sterk wortelgestel en een goede opbrengst. Santero is geschikt voor de middenlange bewaring.

RED BARON 22-26 mm

Red Baron is de beste ***rode*** plantui, die platrond tot rond opgroeit (***warmtebehandeling*** gehad tegen eventuele ziektes, vrij van aaltjes. Kwalitatief is deze ui behoorlijk sterk en daardoor goed bewaarbaar, dit in tegenstelling tot andere rode soorten die veel minder goed te bewaren zijn. Uitgegroeid als volwassen ui is Red Baron mits goed droog, goed bewaarbaar.

RED SUN SJALOT 30/50 mm

Is een sjalot met roodbruine huid en een rode vleeskleur. De opbrengst is goed en kan mits droog, zeer goed bewaard worden. Red Sun kan vroeg geplant worden, omdat de kans op schietstengels niet zo groot is.

Bestellen plantuien, sjalotten en knoflook

De plantuien en sjalotten kunt u per 500 gram bestellen.
Op het BTV-bestelformulier zijn de prijzen vermeld. ★

Teeltadvies plantuien

De plantuien moeten na ontvangst en voor het planten droog worden bewaard. Het beste is de uien uit elkaar te leggen. Koud is niet belangrijk, droog wel. De plantui maakt bij vocht worteltjes en als deze verdrogen komen ze niet meer terug.
Gewasrotatie voor uien is maximaal 1 keer per 5 jaar.
Plantuien groeien vrijwel op elke grond, mits de structuur en de beluchting maar goed is. De teelt van ***winterprei*** kan een probleem zijn, de meeldauwschimmel groeit met de prei mee de winter door en kan de uien besmetten in het voorjaar.
Planten kan in het voorjaar als de grond goed is (vanaf februari). Plantuien kunnen vroeg de grond in omdat ze vorst verdragen. Bevroren uitjes moeten echter niet beroerd worden, om beschadiging te voorkomen.

De plantui zodanig planten dat het topje net boven de grond zichtbaar is. De plantafstand in de rij is ± 5 cm en

tussen de rijen ± 15 cm. Uien moeten schraal bemest worden. Het liefst voor de winter met goed verteerde stalmest. Omdat uien een oppervlakkige beworteling hebben (ca. 30 cm) is het van belang dat de bemesting niet te ver weg zit. (Culterra 2 weken voor het planten in de bovenlaag inharken.)

De uien zijn oogstrijp als circa 2/3 van het loof verdroogd is en de stengels ***gestreken*** zijn. Mocht het loof door bijvoorbeeld ziekte niet gaan strijken is het aan te bevelen dit handmatig te doen om zo te voorkomen dat evt. ziektes bij de bol inspoelen. De gerooide uien kunnen een aantal dagen op het veld drogen, afhankelijk van het weer. Als het loof verwijderd is het van belang dit niet onder de bladscheiding te doen, vaak een vuisthoogte boven de bol. Op zo'n manier wordt voorkomen dat schimmels de bol aantasten. De opslag van uien dient op een ***goed geventileerde plaats*** te gebeuren, waarbij opslag in kistjes of gaasbakken aan te bevelen is. Pas als de uienhals niet meer tussen de vingers wil 'rollen', is de ui droog genoeg voor opslag. Afhankelijk van het ras zijn de uien tot april te bewaren.

Biologische (BIO) - plantuien en knoflook voor overwintering

Ook in 2020 worden plantuien en knoflook voor overwintering aangeboden. Op de bestellijst is de mogelijkheid opgenomen om deze uien en knoflook mee te bestellen. Prijzen zijn uiteraard onder voorbehoud. Levering vindt plaats midden oktober of zoveel eerder als mogelijk. Zowel op de website als in de nieuwsbrief wordt het moment van levering gemeld. ★

Contante betaling bij aflevering.
De uien en knoflook zijn van Export kwaliteit, N.A.K. Tuinbouw goedgekeurd en SKAL gecertificeerd

Rassenbeschrijving biologische plantuien en knoflook
voor overwintering

RADAR

Is een winterui. Deze dient in het najaar geplant te worden. Bij voorkeur tussen half september en half oktober. Winteruien hebben als voordeel dat ze minimaal 2 weken vroeger leverbaar zijn dan voorjaarsuien. De nadelen zijn de zwakke huid en de minder goede bewaarbaarheid. Radar is kwalitatief een van de betere winteruien.

TROY

Geschikt voor zowel overwintering als uitplant in het vroege voorjaar, vanwege zijn hoge schiettolerantie. Hoog ovale donkergele plantui voor teelt onder glas en vollegrond. Planttijd vanaf half oktober tot februari. Onder glas oogstbaar vanaf maart indien in oktober geplant. Sterke groeier, waarvan het loof in de winter en voorjaar ook als bosui kan worden geoogst. Uitstekende huidkwaliteit.

VALLELADO

Deze knoflook is een herfstras dat geplant kan worden vanaf half september. Vallelado heeft een mild pittige smaak. De opbrengst van herfstplantgoed is over het algemeen beter. Het nadeel van herfstplant kan zijn onkruid en nattigheid. Planten in ruggetjes op een warme zonnige plek. Oogsttijdstip is juli, of eerder als vers of als bosknoflook. Probeer eens een blaadje op de boterham of in de salade, heerlijk mild. Vallelado heeft een ***warmtebehandeling*** gehad tegen eventuele ziektes en is vrij van aaltjes en vanzelfsprekend NAK-T gekeurd.

MORADO

Deze knoflook is een herfstras dat geplant kan worden vanaf half september. Morado is een van origine Spaanse knoflook soort met paarsrode tenen. Uit onderzoek blijkt dat de Morado het meeste van de stof allicine bevat, de 'natuurlijke' penicilline. Morado krijgt een stevige bloemstengel, waar in de zomer ook bloemen in komen. Mooi om te zien en lekker om te eten. Voor lange bewaring is het verstandig deze bloemen te verwijderen. Zo is te voorkomen dat alle groeikracht in de bloem verdwijnt. Knoflook is niet via zaad te vermeerderen, alhoewel zaadfirma's er wel op kruisen.
Morado heeft een ***warmtebehandeling*** gehad tegen eventuele ziektes en is vrij van aaltjes en vanzelfsprekend NAK-T gekeurd. ★

Wat biedt de BTV-winkel nog meer

Potgrond, zaaigrond enz.

Onze potgrond is inmiddels een vertrouwd product geworden. Deze potgrond is gekeurd en van hoogwaardige kwaliteit, er is geen kunstmest aan toegevoegd. Ideaal voor in uw tuinkasje of bloempotten thuis. Meng er wel wat Culterra doorheen (niet voor binnenshuis). Deze potgrond moet niet verward worden met bemeste tuinaarde of de aanbiedingspotgrond (matige kwaliteit) die nog al eens bij bouwmarkten wordt aangeboden.
Ook in 2020 bieden we biologische potgrond en moestuingrond aan. ★

Mest- en hulpstoffen

Culterra

Samengestelde organische meststof (10+4+6). **Culterra** geeft geen onkruid en is van de hoogste kwaliteit.

Koemestkorrels

Groei stalmestkorrel is uitermate geschikt om door de grond heen te verwerken, na het spitten, maar kan ook direct over uw tuin gestrooid worden, heeft een hoog organische stofgehalte van gegarandeerd minimaal 50%. Groeikracht is bodemverbeterend en meststof tegelijk. Benodigde hoeveelheid 2 kg per 10 m^2.
Onze Pokon koemestkorrels zijn steviger dan de korrels van voorgaande jaren, helaas wel duurder.

Kippenmestkorrels

Biologische kippenmest

Patentkali

Patentkali is een natuurlijk mineraal bestaande uit kaliumsulfaat en magnesiumsulfaat.

Voordelen:
Patentkali is een specialiteit potas meststoffen met kalium en magnesium in de sulfaat vorm. Patentkali is bijzonder geschikt voor chloridegevoelige gewassen, zoals bijvoorbeeld aardappelen, kiwi's, berryfruits, groenten, druiven en hop. Patentkali heeft een lage zout index en is vrijwel chloride vrij, waardoor hij ideaal is voor zoutgevoelige gewassen. Is goed voor het wortelgestel, knop- en bloeivorm.
Pas strooien als de aardappelen boven de grond staan.
Vraag ernaar bij de TAC of de vrijwilligers van de winkel!
Patentkali wordt voornamelijk aangewend bij de bemesting van bol- en knolgewassen. Patentkali kan in de bioteelt als magnesiumleverancier worden aangewend. Bevat kalium en magnesium. Voor het vroege voorjaar.

Kalk (korrelkalk / Dologran)

Kalk strooien tegen verzuring, het beste is in het najaar of voorjaar, Eerst kalk strooien en pas na 3 weken bemesten. Deze kalk heeft 15% magnesium en is makkelijk met strooien. Als u champost op het land heeft gebracht, kan de kalk achterwege blijven, champost is al kalkrijk.

Fossiele zeewierkalk

In plaats van Maerl leveren we nu **fossiele zeewierkalk**, die nagenoeg dezelfde bestanddelen bevat. Is tevens aan te bevelen voor bladvorming op groente, fruit, planten en struiken.

Luzerne bemestingskorrels (biologisch)

Luzerne bemestingskorrels kunnen goed gebruikt worden als een startgift. De voedingstoffen komen snel vrij.
Uit proeven is gebleken, dat deze gebruikt kunnen worden als bemesting en passen binnen een verantwoord bemestingsschema. De meststof is 100% plantaardig (gedroogde vlinderbloemige groenbemester). Het is ideaal voor vegetariërs. De luzernekorrels hebben een gehalte in mg/kg van 25 N, 4 P, 25 K, 15 Ca en 2 Mg. Deze gehaltes zijn een gemiddelde en kunnen per partij enigszins afwijken.
De korrels worden geleverd in zakken en kunnen het hele jaar worden gestrooid. Afhankelijk van het gewas kan ca 3 à 4 kg gestrooid worden per 10 m^2.
Vanwege de strenger wordende eisen voor biologische landbouw op het gebied van bemesting mogen steeds minder dierlijke meststoffen, die niet van biologische oorsprong zijn, worden gebruikt.

Lavagrit (2/5 mm)

Zie lavameel.

Lavameel

Basalt en lavameel hebben, zoals de naam al doet vermoeden, een vulkanische herkomst. Het is gemalen oergesteente. Dat wat ooit diep in de aarde lag, is door vulkanische eruptie naar boven geslingerd. Na verloop van tijd vormt zich uit die schijnbaar dode massa vruchtbare aarde.
Basalt en lava zijn rijk aan mineralen en sporenelementen, vooral aan magnesium (6-11%), silicium (40-50%). Dat zijn nu precies de stoffen waaraan de grond door uitputting overal arm is geworden. Als gevolg daarvan zitten steeds minder mineralen en sporenelementen in onze voeding en hebben veel mensen daar een gebrek aan

(zonder dat ze dat zelf weten overigens).

Silicium (kiezelzuur) verhoogt de natuurlijke weerstand van planten tegen allerlei infecties, verstevigt de plantenweefsels en bij mensen het skelet. Silicium verbetert de opname van fosfor en activeert het bodemleven. Sporenelementen (denk aan ijzer, zink, koper, molybdeen, borium en mangaan) hebben een gunstige invloed op de bloem- en vruchtaanleg en zijn wortelbevorderend.

Gedurende het groeiseizoen hebben planten aanvoer van voedingsstoffen nodig. Het grote voordeel van lavameel is, dat men de bodem voedt i.p.v. de planten. Dat betekent dat een gift voor hele lange tijd volstaat. Het lavameel bevordert ook de werking van effectieve bodemorganismen, waardoor organische stoffen gemakkelijker worden omgezet in voor de planten opneembare voedingsstoffen. Lavameel is evenals lavagrit in staat om water vast te houden. Het kan tot 6 keer het eigen gewicht bevatten, eigenlijk een natuurlijke spons.

Bentoniet

Bentoniet is een in de natuur voorkomende natrium-kleisoort met deeltjes die zo klein zijn dat ze de grond waterdicht kunnen maken.
Bentoniet wordt gebruikt in de landbouw om gronden te verbeteren. Eén kg bentoniet kan 10 kg water vasthouden. Door bentoniet toe te voegen aan de grond wordt de vochthuishouding verbeterd en spoelen er minder voedingstoffen uit.
Bentoniet kan o.m. gebruikt worden om:
- in potgrond vermengd te worden waardoor minder water gegeven hoeft te worden (bentoniet houdt veel water vast en geeft het, als dat nodig is, weer af)
- aan te stevige klei toe te voegen om die beter verwerkbaar te maken.

Phacelia zaad

Phacelia tanacetifolia = bijenvoer
Snelgroeiende groenbemester met bijenbloem met violetblauwe bloemen. Groeit op vrijwel alle gronden. Zaaien in de vollegrond van maart t/m september. Niet uitdunnen. Door de vorming van een breed-vertakte wortelmassa maakt Phacelia de grond los en zorgt voor een goede beluchting. Bloeit zeer rijk. **Goede voederplant voor bijen.** Kan na 3 maanden door de grond gewerkt worden, maar bij voorkeur in het najaar. Geeft veel organische stof in de grond. 50 gr voor 50 $m^{2.}$ ★

Plantjes - IJsheiligenmarkt

Wat kunt u in 2020 verwachten aan plantjes in onze BTV-winkel die gekweekt zijn in onze eigen tunnelkassen?
Midden februari starten we met zaaien. In de tunnelkas leggen we zelf de tuinbonen.
Eind maart starten we met de eerste verkoop van tuinboonplantjes. Vroege andijvieplantjes, spitskool, bloemkool, broccoli en slaplantjes (voor de koude kas) kopen we in bij leverancier Hofs (helaas niet biologisch).
Begin mei is het weer topdrukte en verwachten we bijna alles (biologisch, eventueel van leverancier Jongerius) te koop te hebben, kruiden, geënte komkommers, meloenen, courgettes, pepers, paprika, diverse slarassen, prei, bietjes suikermais, 10 soorten kool, pompoenen, aubergines, biologische komkommer- en augurkenplanten en vele soorten bloemen en perkgoed. Ook kunnen we veel soorten kleinfruit aanbieden. Naast aardbeiplantjes hebben we het dan over frambozen, bessen, bramen en Japanse wijnbes.
De hele zomer en tot ver in het najaar is er een groot aanbod van biologische plantjes uit onze eigen kwekerij. ★

Assortiment BTV-winkel 2020

Het volledige winkelassortiment wordt in 2020 licht gewijzigd. Zo zijn de kleine maat plantuiten (10-22) niet opgenomen gezien de minimale interesse. Ook Guano is helaas niet langer leverbaar. Wel is ons Welkoop-assortiment grond uitgebreid met (BIO) aanplantgrond, DCM Vivimus en kippenmestkorrels.

In de laatste ledenvergadering is besloten om landbouwplastic en anti-worteldoek niet langer te gebruiken en dus ook niet meer te verkopen. Als alternatief kunnen we biofolie gebruiken (SKAL goedgekeurd, biologisch afbreekbaar) dat na de teelt kan worden gecomposteerd of ondergespit. Ook voor het afdekken van de tuin is het zeer geschikt. Per meter verkrijgbaar in 110 of 150 cm breed. Bijkomend voordeel is dat slakken de groente / aardbeien op dit papier links laten liggen. Het ruwe oppervlak kost de slak teveel slijm.

Een bezoek aan de winkel is altijd de moeite waard, we hebben zaden van De Bolster in de schappen (op=op) en we zijn bezig ons assortiment biologische meststoffen verder uit te breiden. ★

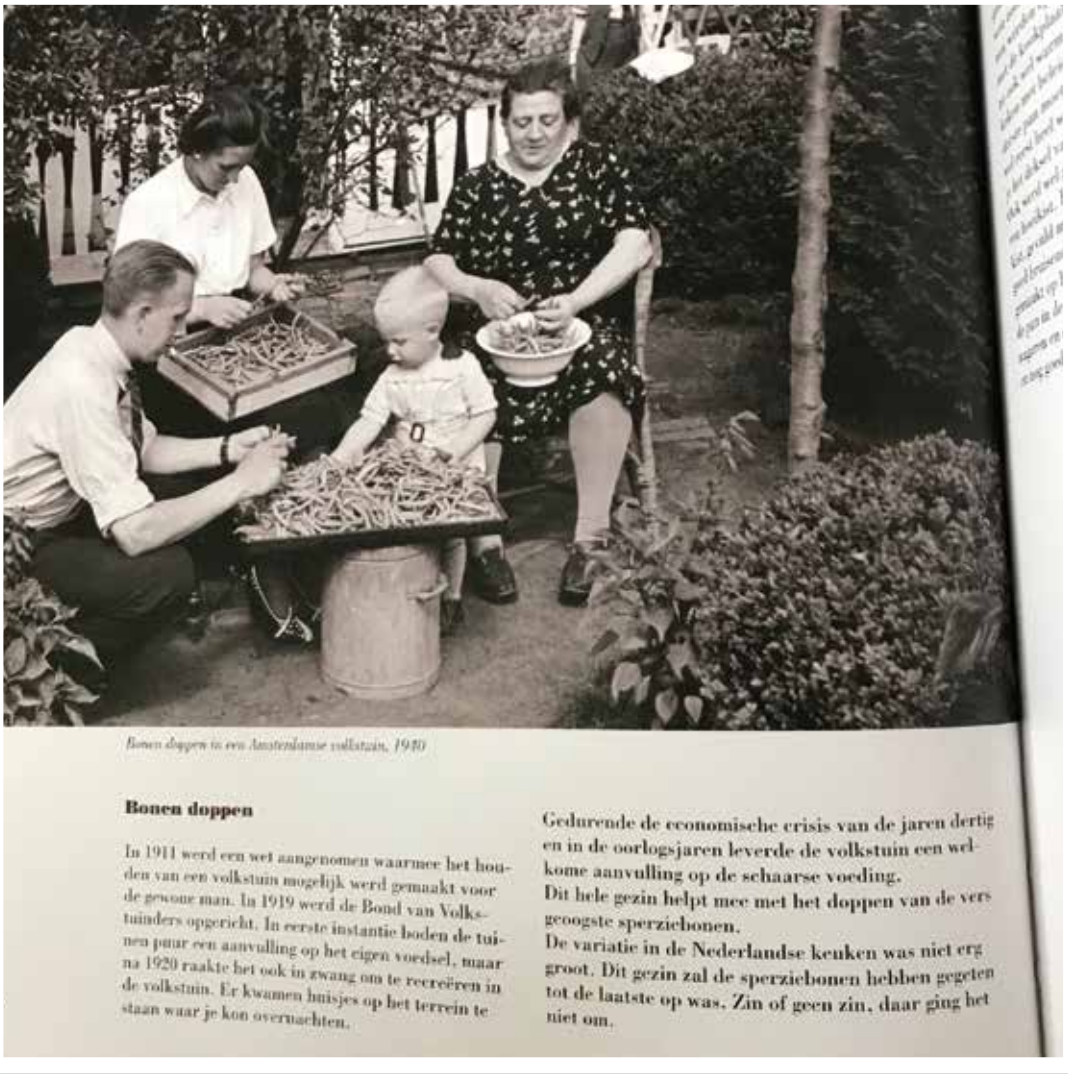

Historisch boontjes doppen

Boontjes doppen is van alle tijden, zie bijgaande mooie oude foto uit 1940 van Landleven. Volgens mij is dit de oma van Joop Steenwinkel met kleinzoon Joop die daarbij helpt.

Bonen doppen in een Amsterdamse volkstuin, 1940

Bonen doppen

In 1911 werd een wet aangenomen waarmee het houden van een volkstuin mogelijk werd gemaakt voor de gewone man. In 1919 werd de Bond van Volkstuinders opgericht. In eerste instantie boden de tuinen puur een aanvulling op het eigen voedsel, maar na 1920 raakte het ook in zwang om te recreëren in de volkstuin. Er kwamen huisjes op het terrein te staan waar je kon overnachten.

Gedurende de economische crisis van de jaren dertig en in de oorlogsjaren leverde de volkstuin een welkome aanvulling op de schaarse voeding.
Dit hele gezin helpt mee met het doppen van de vers geoogste sperziebonen.
De variatie in de Nederlandse keuken was niet erg groot. Dit gezin zal de sperziebonen hebben gegeten tot de laatste op was. Zin of geen zin, daar ging het niet om.

Bestuur

Voorzitter
Fred van der Stap
0481 350 466 / voorzitter@btv-elderveld.nl

Vice voorzitter en 1e Secretaris
Ferdi Betz
026 446 10 19 / secretaris@btv-elderveld.nl

2e secretaris / Lief en leed
Elly Hengeveld
0481 351 560 / ellyenrinus@hotmail.nl

Penningmeester
André van der Aa
06 519 493 95 / penningmeester@btv-elderveld.nl

2e Penningmeester en ledenadministratie
Hans Knelissen TAC
ledenadministratie@btv-elderveld.nl
06 365 652 44

Bestuurslid en TAC
Ton Thijssen
026 381 28 12
leden@btv-elderveld.nl

Bestuurslid en inkoop
Bert van Zeist
026 381 00 56
inkoop@btv-elderveld.nl

Tunnelkas PR
tunnelkas@btv-elderveld.nl

Ontwerp en opmaak
Sita Menses | www.vormgeversarnhem.nl
06 819 76 217

Fotografie
Niek van der Veen - Aerts

Webmaster
Joost Vlaming
webmaster@btv-elderveld.nl

Onderst.commissie
Peter en Ans Scharrenberg
026 381 33 81 / doc@btv-elderveld.nl

Beheer
Dik Jansen, Fred Paulus en Frans Boumans

TAC-controle tuinen
Ferdi Betz, Ton Thijssen, Niek van der Veen - Aerts en Hans Knelissen

Vrijwilligers

In- en verkoopteam
Ben Reuvers, Ria Klein Haneveld, Bert van Zeist, Anton Rutten, Ben Driesse, Marjan Driesse, Marjo Krijnen, Korrie Hoekstra en Rob van Estrik.

Elke zaterdagmorgen 10.00 tot 12.00 uur. Voor biologisch geteeld pootgoed, zaden, bemestingsartikelen, potgrond, anti-worteldoek en doorzichtige folie voor tunnels en nog veel meer. Tonkinstokken.

Frezen
Voor nadere informatie kunt u terecht in de winkel.

Tuinadviescommissie (TAC)
Op zaterdagochtend zijn leden van de TAC in De Schuur aanwezig. De TAC geeft gevraagd en ongevraagd tuinadvies en is belast met het in- en uitschrijven van leden en het uitgeven van tuinen. Verder voert de TAC in opdracht van het Bestuur tuincontroles uit.

Activiteiten-cie
Fred van der Stap (vz), Elly Hengeveld, Ans Scharrenberg, Ludo Berendsen, Arie van Bergen Bravenboer., Willy Knelissen en Menno Logtmeijer

Kwekerij
Fred van der Stap, Leo van Mierlo, Tanza Berghuis, Ingrid de Vos, Erick Dirven, Thomas Pap, Marike Verhage, Rob Smeenge, Ditte Hendriks, Tijlbert Manche, Erno Oostrik, Marja Kouwenhoven, Frans Messing, Aline van Dijk, Ben de Groot en Hennie Kuiperij.
Zaaien, stekken en verspenen van pootgoed.

Pompenteam
Anton Krop, Hans Krudde, Peter Scharrenberg en Gerrit Slotegraaf

Hand en span
Frans Boumans (schilderwerk) Louise Favier (decoratie), Ans Scharrenberg (kostuum)

Aanhangwagen
U kunt de aanhangwagen huren van de vereniging voor een klein prijsje, € 7,00 per halve dag. Reserveer tijdig in de winkel of bij:
Anton Rutten: 026 381 20 92
Ton Thijssen: 026 381 28 12

Verenigingsgebouw 'De Schuur'
Park De Steenen Camer, 026 381 41 87
Hannesstraatje 2a, 6843 NV Arnhem
Iedere zaterdagochtend 10.00 - 12.00 uur
zaalreservering@btv-elderveld.nl

www.btv-elderveld.nl
Voor de meest actuele informatie, prachtige fotoseries van onze activiteiten, de Biologica (in pdf) ons jaarprogramma, het winkel-assortiment en voor het downloaden van allerlei formulieren.

EkoPlaza

Dé biologische supermarkt in Arnhem

Proef de pure smaak van voeding die op een natuurlijke manier is geproduceerd.

EkoPlaza Kronenburg
Kronenburgpassage 32
6831 ER Arnhem
026 - 32 73 710

Openingstijden
09.00 – 18.00 Ma/Di/Wo
09.00 – 21.00 Do
09.00 – 18.00 Vr/Za
12.00 - 17.00 Zo

EkoPlaza Arnhem Velperplein
Looierstraat 6
6811 AW Arnhem
026 - 44 29 100

Openingstijden
08.30 – 19.00 Ma/Di/Wo
08.30 – 20.00 Do
08.30 – 19.00 Vr/Za
12.00 – 19.00 Zo

www.ekoplaza.nl